

Dipotso le Dikarabo tsa barekisi tsa Kimollo ya Lekgetho ya COVID-19

Nomoro	Potso le Karabo
1	<p>P: Ebe Kimollo ya Pusetso ya VAT ya COVID-19 bakeng sa Barekisi ke eng?</p> <p>K: Ka Mmesa 2020 Mmuso o tsebisitse mehato ya ho thusa Barekisi ba VAT ba nang le mathata a phallo ya tjehele ka lebaka la thibelo ya COVID-19. Ho latela seo, barekisi ba VAT bao ha jwale ba ingodiseditseng ho faela dikgutliso tsa VAT dikgweding tse ding le tse ding tse pedi ba tla dumellwa ho faela dikgutliso tsa VAT kgwedi le kgwedi, mme sena se tla ba dumella ho fumana dipusetso dife kapa dife tsa VAT tseo ba di kolotuwang. Kimollo ena e kgonahala ka lebaka la tokiso e akantsweng ka hara Moralo wa Bili ya Botsamaisi ba Kimollo ya Lekgetho la Qomatsi, ya 2020 mme e tla sebetsa nako ya ho fihla ho dikgwedi tse nne ka mokgwa ona:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barekisi ba VAT, bao ha jwale ba ingodisitseng tlasa Mokgahlelo wa A, ba tla dumellwa ho faela dikgutliso tsa VAT tsa kgwedi ka nngwe bakeng sa dinako tsa lekgetho tsa Mmesa 2020 ho isa ho Motsheanong 2020 le tsa dinako tsa lekgetho tsa Phuptjane 2020 ho isa ho Phupu 2020, ebang ba ka ikgethela ho etsa jwalo; • Barekisi ba VAT, bao ha jwale ba ingodisitseng tlasa Mokgahlelo wa B, ba tla dumellwa ho faela dikgutliso tsa VAT tsa kgwedi ka nngwe bakeng sa dinako tsa lekgetho tsa Motsheanong 2020 ho isa ho Phuptjane 2020 le tsa dinako tsa lekgetho tsa Phupu 2020 ho isa ho Phato 2020, ebang ba ka ikgethela ho etsa jwalo; • Ebang morekisi wa VAT, eo ha jwale a ingodisitseng tlasa Mokgahlelo wa B, a ikgethela ho faela kgutliso ya VAT ya kgwedi ka nngwe bakeng sa Phupu 2020 (ka ha e tla mo neha kgutliso ya VAT), kgutliso ya VAT ya kgwedi ka nngwe bakeng sa Phato 2020 (ho sa natswe hore e mo fa pusetso kapa tje) o tla lokela hore a kwale saekele e tlwaelehileng ya ho faela ya dikgwedi tse pedi. <p>Kahoo, ha ho hlokehe hore morekisi wa VAT a etse kopo ho Khomeshenara hore mokgahlelo wa hae o fetohela ho Mokgahlelo wa C (mokgahlelo wa ho faela kgwedi ka nngwe), ke hore morekisi wa VAT o nkuwa a wela Mokgahlelong wa C, ebang morekisi eo wa VAT a ikgethela ho faela kgutliso ya kgwedi ka nngwe.</p> <p>Lekgetho lefe kapa lefe la boleng bo ekeditsweng le mabapi le diphepele tse entsweng kgweding, le tlameha ho tsebahatswa ho bapa le melao ya nako ya phepele kgweding eo ka yona kgutliso ya VAT e ileng ya faelwa ka yona.</p>

<p>2</p>	<p>P: Ke balefalekgetho bafe ba monyetleng wa Kimollo ya Lekgetho ya COVID-19 bakeng sa VAT? K: Ho ba monyetleng wa Kimollo ya Pusetso ya VAT ya COVID-19 bakeng sa barekisi o tlameha:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hore ha jwale o be o ingodisitse tlasa Mokgahlelo wa A kapa B • O lokela hore o be o ikobela tefo ya lekgetho ka botlalo, sena se boela hore: <ul style="list-style-type: none"> ○ O ingodiseditse makgetho ohle a hlokehang; ○ Ha o na dikgutliso tse morao tsa makgetho afe kapa afe ao e ingodiseditseng ona; ○ Ha o na sekoloto sa lekgetho se morao kapa se kentseng sekoloto sa lekgetho se nang le tumellano ya ho lefa ka dikotwana kapa tjhebisano kapa phanyeho ya sekoloto sa lekgetho e sa ntseng e emetse ngongoreho kapa boipiletso kapa sekoloto sa lekgetho sa R100 kapa se ka tlase ho tjelete ena.
<p>3</p>	<p>P: Ebe nka lekola jwang hore na ke feela ke ikobela tefo ya lekgetho kapa tjhe? K: Ho fumana hore na o feela o ikobela tefo ya lekgetho kapa tjhe, o ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Boha profaele ya hao ya ho ikobela tefo ya lekgetho ho eFiling leqepheng la “My Compliance Profile”; • Etsa kopo ya Setlankana sa Akhaonto sa moraora tjena bakeng sa makgetho ao o ingodiseditseng ona; • Letsetsa SARS Contact Centre mme o kope maemo a hao a boikobelo ba tefo ya lekgetho.
<p>4</p>	<p>P: Ebe nka etsa tseko ya Kimollo ya Pusetso ya VAT ya COVID-19 bakeng sa Barekisi ya dinako dife? K: Kimollo ya Pusetso ya VAT ya COVID-19 bakeng sa Barekisi e fumaneha tjena:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barekisi ba VAT, bao ha jwale ba ingodisitseng tlasa Mokgahlelo wa A, ba tla dumellwa ho faela dikgutliso tsa VAT tsa kgwedi ka nngwe bakeng sa dinako tsa lekgetho tsa Mmesa 2020 ho isa ho Motsheanong 2020 le tsa dinako tsa lekgetho tsa Phuptjane 2020 ho isa ho Phupu 2020, ebang ba ka ikgethela ho etsa jwalo; • Barekisi ba VAT, bao ha jwale ba ingodisitseng tlasa Mokgahlelo wa B, ba tla dumellwa ho faela dikgutliso tsa VAT tsa kgwedi ka nngwe bakeng sa dinako tsa lekgetho tsa Motsheanong 2020 ho isa ho Phuptjane 2020 le tsa dinako tsa lekgetho tsa Phupu 2020 ho isa ho Phato 2020, ebang ba ka ikgethela ho etsa jwalo. <p>Ebang morekisi wa VAT, eo ha jwale a ingodisitseng tlasa Mokgahlelo wa B, a ikgethela ho faela kgutliso ya VAT ya kgwedi ka nngwe bakeng sa Phupu 2020 (ka ha e tla mo neha kgutliso ya VAT), kgutliso ya VAT ya kgwedi ka nngwe bakeng sa Phato 2020 (ho sa natswe hore e mo fa pusetso kapa tjhe) o tla lokela hore a kwale saekele e tlwaelehileng ya ho</p>

faela ya dikgwedi tse pedi. Motheo ona o tla nne o sebetse ho morekisi wa VAT eo ha jwale a ingodisitseng tlasa Mokgahlelo wa A.

P: Ke dinako dife tsa ho faelwa ha dikgutliso tsa VAT tse tlang ho dumellwa ho latela mokgahlelo wa ka wa ho faela?

Nako ya ho faela ya Mokgahlelo wa A:

- Mohlala wa ho faela bakeng sa 2020:

Nako	Faela ka	
Tshitwe 2019 - Pherekgong 2020	Hlakola 2020	
Hlakola 2020 - Tlhakubele 2020	Mmesa 2020	
Mmesa 2020	Motsheanong 2020	* kgwedi ya 1 ya kimollo
Motsheanong 2020	Phuptjane 2020	* kgwedi ya 2 ya kimollo
Phuptjane 2020	Phupu 2020	* kgwedi ya 3 ya kimollo
Phupu 2020	Phato – 2020	* kgwedi ya 4 ya kimollo
Phato 2020 – Loetse 2020	Mphalane 2020	
Mphalane 2020 – Pudungwana 2020	Tshitwe 2020	

5

Nako ya ho faela ya Mokgahlelo wa B:

- Mohlala wa ho faela bakeng sa 2020:

Nako	Faela ka	
Pherekgong 2020 - Hlakola 2020	Tlhakubele 2020	
Tlhakubele 2020 – Mmesa 2020	Motsheanong 2020	
Motsheanong 2020	Phuptjane 2020	* kgwedi ya 1 ya kimollo
Phuptjane 2020	Phupu 2020	* kgwedi ya 2 ya kimollo
Phupu 2020	Phato 2020	* kgwedi ya 3 ya kimollo
Phato 2020	Loetse 2020	* kgwedi ya 4 ya kimollo

	Loetse 2020 - Mphalane 2020	Pudungwana 2020	
	Pudungwana 2020– Tshitwe 2020	Pherekgong 2021	
6	<p>P: Ebe ke nyehelana ka kgutliso ya VAT jwang?</p> <p>K: Barekisi ba ka nyehelana ka kgutliso ya VAT ka tsela ya eFiling ka la kapa pele ho letsatsi la ho qetela la kgwebo la kgwedi, le lekaleng lefe kapa lefe la SARS ka la 25 (kapa letsatsi la ho qetela la kgwebo pele ho moo) ka mora ho fela ha nako ya lekgetho.</p> <p>Hlokomela: VAT e lefisitsweng hodima diphepelo (lekgetho la boleng bo ekeditsweng) ho tlositswe VAT e lefilweng ke bafepedi ba hao (lekgetho la ditjeo tsa bona) mmoho le dikgulo tse ding tse dumelletsweng = bokaalo ba VAT bo lokelang ho leshwa / ho busetswa.</p>		
7	<p>P: Na ke tshwanelwa ke ho fumana pusetso neng?</p> <p>K: Ebang morekisi a tshwanelwa ke pusetso ya VAT, SARS e lokela ho lefa pusetso eo matsatsing a kgwebo a 21 ka mora ho fumana kgutliso e tlatsitsweng ka nepo ya VAT e mabapi le pusetso eo, ntle le ho ba le tswala hodima pusetso eo ya VAT.</p>		